

ZAKONA O STRANCIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj: 124/00.- pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Materija statusnih pitanja stranaca u Republici Hrvatskoj regulirana je Zakonom o kretanju i boravku stranaca ("Narodne novine", broj: 53/91., 26/93. i 29/94.) koji je stupio na snagu 08.10.1991. godine, te je u manjem opsegu mijenjan 1993. i 1994. godine.

Nadalje, Zakonom o zapošljavanju stranaca ("Narodne novine", broj: 19/92.), te Napatkom za izdavanje radnih dozvola strancima ("Narodne novine", broj: 82/96) regulirano je zapošljavanje i rad stranaca u Republici Hrvatskoj.

S obzirom da je Republika Hrvatska kao potpisnica Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju stekla status potencijalne kandidatkinje za članstvo u Europskoj uniji, u obvezi je prilagoditi postojeće zakonodavstvo standardima Europske unije, tj. *acquis communautaire*.

Kroz primjenu gore citiranih zakona uočeno je da pojedina zakonska rješenja nisu dovoljno razrađena. Primjerice, navode se neki od glavnih nedostataka:

1. uvjetovanje izdavanja radne dozvole prethodno reguliranim produženim boravkom čak i strancima koji borave u Republici Hrvatskoj do 90 dana ;
2. nisu dovoljno razrađene odredbe koje se odnose na postupanje prema strancima u prekršaju te odredbe o nezakonitim migracijama;
3. uvjeti koje stranac treba ispunjavati za stjecanje trajnog nastanjenja definirani su puno blaže nego što je to u drugim državama.

Također, prema studiji FIAS-a (Foreign Investment Advisory Service, a joint service of the International Finance Corporation and the World Bank) nedostaci postojećih zakona su dugotrajnost i kompliciranost postupka u pribavljanju pojedinih dozvola, posebice poslovne vize, vize za zapošljavanje te radnih dozvola.

Slijedom iznesenog, budući je ocijenjeno da su rješenja u navedenim zakonima nekompatibilna sa standardima kojima se uređuju ista pitanja u Europskoj uniji, te radi ubrzanja i transparentnosti postupka, posebice u cilju otklanjanja prepreka ulaganjima u Republiku Hrvatsku, odlučeno je da se pristupi izradi novog Zakona o strancima koji bi uz uvažavanje svih specifičnosti ekonomskog, socijalnog stanja u Republici Hrvatskoj trebao biti u suglasnosti s *acquisom* Europske Unije.

Novi Zakon o strancima trebao bi, između ostalog, imati za cilj poboljšanje koordinacije između nadležnih državnih tijela, odvajanje viznog režima od dozvola za boravak i rad, definirati institut poslovne dozvole i utvrditi kategorije osoba kojima se ona izdaje te je razgraničiti od radne dozvole, odrediti nadležna tijela i rok u kojem se izdaje, propisati tijela za utvrđivanje godišnjeg kontingenta radnih dozvola, zatim režim radnih dozvola propisati samo za zapošljavanje stranaca na temelju ugovora o radu, kao i odrediti nadležna tijela i rok za njihovo izdavanje.

Novim se Prijedlogom Zakona o strancima, između ostalog, uređuju slijedeća pitanja:

- problematika viza: poglavlje koje uređuje pitanje viza usklađeno je s odredbama Schengenskog *acquisa*;
- boravak stranaca: predviđene su tri kategorije statusa stranaca:
Boravak stranaca do 90 dana (boravak bez vize, s vizom i s graničnom propusnicom). Privremeni boravak odobrava se strancu koji želi boraviti u Republici Hrvatskoj određeno vrijeme i u određenu namjenu (rad, liječenje, spajanje obitelji, studiranje i drugi opravdani razlozi), uz mogućnost produženja.

Stalni boravak odobrava se strancu koji ima pet godina odobren privremeni boravak ili ako je dvije godine u braku s državljaninom Republike Hrvatske ili sa strancem na odobrenom stalnom boravku.

Poslovna dozvola izdaje se strancu koji ima registrirani obrt ili s obrtom izjednačenu djelatnost ili slobodno zanimanje ili registrirano vlastito trgovačko društvo te strancu koji pruža usluge u ime tvrtke koja se nalazi izvan Republike Hrvatske . Ista dozvola vrijedi i kao dozvola za rad i odobrenje za privremeni boravak.

Uvodi se godišnja kvota radnih dozvola koju utvrđuje Vlada Republike Hrvatske do 31. listopada tekuće godine za narednu godinu. Radna dozvola izdaje se za stranca na temelju zahtjeva poslodavca. Radnu dozvolu izdaje nadležna policijska uprava odnosno policijska postaja prema sjedištu poslodavca.

Nadalje, predloženim Zakonom riješeni su nedostaci uočeni u primjeni Zakona o kretanju i boravku stranaca i Zakonu o zapošljavanju stranaca, norme su prilagođene i u skladu su s EU *acquisom*. Time su stvorene pretpostavke za kompatibilnost domaćeg zakonodavstva koje obrađuje imigracijsku politiku sa zakonodavstvom zapadnoeuropskih zemalja, a što je Republika Hrvatska obvezna kao potpisnica Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Ovim Zakonom predviđeno je da poslove izdavanja radnih dozvola stranim državljanima i osobama bez državljanstva obavlja Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske. Te poslove po važećem Zakonu o zapošljavanju stranaca, Zakonu o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti («Narodne novine», broj 32/02) i Zakonu o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija («Narodne novine», broj 48/99) trenutno obavljaju Ministarstvo rada i socijalne skrbi i Zavod za zapošljavanje. Stoga će za provedbu ovog Zakona potrebno osigurati znatna sredstva u Državnom proračunu, prvenstveno radi osiguranja tehničkih i kadrovskih uvjeta (prostor, informatička oprema, povećanje broja službeničkih mjesta, obuka službenika, itd.) u Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske.

Na temelju dostupnih podataka procjenjujemo da će za obavljanje poslova vezanih uz izdavanje i produljenje radne dozvole biti neophodno zaposliti slijedeći broj djelatnika:

za MUP – sjedište 4 VSS i 3 SSS (drugostupanjski postupak povodom žalbi, vršenje upravnog nadzora u PU/PP i izrada podzakonskih i provedbenih akata),
za PU I kategorije (PU zagrebačka) 3 VSS i 2 SSS,
za svaku PU II kategorije (PU primorsko goranska, istarska, splitsko dalmatinska i osječko baranjska) 2 VSS i 1 SSS,
za svaku PU III kategorije (6 PU) 1 VSS i 1 SSS,
za svaku PU IV kategorije (9 PU) 1 VSS,
a što je ukupno **30 djelatnika VSS i 15 djelatnika SSS**, odnosno **ukupno 45. djelatnika**.

Budući da je brutto plaća za VSS 6.218,00 kuna, a za SSS 4.145,00 kuna, ukupni **mjesečni troškovi za plaće bili bi 248.715,00 kuna** (186.540,00 kuna za VSS + 62.175,00 kuna za SSS), odnosno godišnje **cca 3.000.000,00 kuna**.

Također, bit će potrebno ustrojiti nove evidencije na informacijskom sustavu Ministarstva unutarnjih poslova, izvršiti informatičko povezivanje, nabaviti neophodnu informatičku opremu i odgovarajuće aplikacije. Procjenjujemo da će za za gore navedeno biti potrebno **2.000.000,00 kuna** (od toga za informatičku opremu **1.000.000,00 kuna**).

Obzirom da se ovim Zakonom predviđaju novi načini reguliranja boravaka i rada stranaca potrebno je osigurati početna financijska sredstva za troškove izrade novih obrazaca, osobnih iskaznica, obrazaca za vize i boravke. Procjenjujemo da će u tu svrhu trebati osigurati **100.000,00 kuna**.

Za provedbu ovog Zakona, sukladno navedenom, potrebno je u Državnom proračunu osigurati sredstva u visini **od 5.100.000,00 kuna**.

IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA

Uz Prijedlog Zakona dostavlja se i tekst Prijedloga Zakona, s obrazloženjem.

ZAKON O STRANCIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom određuju se uvjeti i načini ulaska, kretanja i boravka te rada stranaca u Republici Hrvatskoj.

Članak 2.

Strancem se, u smislu ovog Zakona, smatra osoba koja nije hrvatski državljanin.

Stranac koji ima dvostruko ili višestruko državljanstvo smatra se državljaninom države koja mu je izdala putnu ispravu s kojom je ušao u Republiku Hrvatsku.

Članak 3.

Stranac može ulaziti u Republiku Hrvatsku i boraviti na njezinu području s važećom putnom ispravom u koju je unijeta viza ili odobrenje boravka ukoliko ovim Zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Vlada Republike Hrvatske propisuje vizni sustav Republike Hrvatske.

Bez važeće putne isprave dozvoljen je ulazak strancima koje je Republika Hrvatska dužna prihvatiti na temelju međunarodnog ugovora.

Članak 4.

Stranac koji je upisan u putnu ispravu druge osobe, može ulaziti u Republiku Hrvatsku i izlaziti iz Republike Hrvatske samo zajedno s osobom u čiju je putnu ispravu upisan.

Stranci koji imaju zajedničku putovnicu, mogu ulaziti u Republiku Hrvatsku samo zajedno, a osobe koje su upisane u zajedničku putovnicu moraju imati ispravu s fotografijom na temelju koje se može utvrditi njihov identitet. Voditelj grupe mora imati osobnu putnu ispravu.

Članak 5.

Strancu se može ograničiti ili zabraniti kretanje na određenom području u Republici Hrvatskoj iz razloga zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti te javnog zdravlja.

Članak 6.

Stranac je dužan za vrijeme kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj pridržavati se propisa i odluka državnih tijela.

Članak 7.

Strancima je zabranjeno osnivanje političkih stranaka.

Stranci mogu osnivati udruge građana sukladno posebnim propisima.

Stranac može nabavljati, držati i nositi oružje i streljivo prema propisima koji uređuju nabavljanje, držanje i nošenje oružja.

Stranac se može kretati u stranoj vojnoj, policijskoj ili carinskoj odori pod uvjetima propisanim ovim Zakonom.

Članak 8.

Na pitanja postupka, ukoliko odredbama ovog Zakona nije drugačije propisano, primjenjivat će se odredbe i načela Zakona o općem upravnom postupku.

II. PUTNE ISPRAVE

Članak 9.

Putne isprave u smislu ovog Zakona su strana putna isprava i putna isprava za stranca.

Stranom putnom ispravom smatra se: putovnica (osobna ili obiteljska), zajednička putovnica, diplomatska putovnica, službena putovnica, pomorska knjižica, brodarska knjižica i druga putna isprava priznata po međunarodnom ugovoru.

Putna isprava za stranca je putna isprava za izbjeglice, putna isprava za osobe bez državljanstva i putni list za stranca.

Članak 10.

Putna isprava za stranca izdaje se osobi koja je navršila 16 godina života.

Osoba mlađa od 16 godina života upisat će se u putnu ispravu jednog od roditelja.

Iznimno, kad za to postoje opravdani razlozi, putna isprava za stranca može se izdati i osobi mlađoj od 16 godina života.

Članak 11.

Putnu ispravu za stranca izdaje policijska uprava odnosno policijska postaja Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: nadležno tijelo) prema boravištu odnosno prebivalištu stranca.

Putni list za stranca osim nadležnog tijela izdaje i diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske.

Putna isprava za stranca izdaje se s rokom važenja do jedne godine.

Rok važenja putne isprave za osobe bez državljanstva može se produžavati najduže na vrijeme do pet godina.

Članak 12.

Putni list za stranca izdaje se strancu koji nema važeću putnu ispravu u slučaju ako je:

1. dobio otpust iz hrvatskog državljanstva - za odlazak u inozemstvo,
2. izgubio stranu putnu ispravu ili je na drugi način ostao bez nje, a država čiji je državljanin nema svoju diplomatsku misiju odnosno konzularni ured u Republici Hrvatskoj, niti njezine interese zastupa druga država - za odlazak u inozemstvo;
3. u inozemstvu izgubio putnu ispravu za stranca izdanu od nadležnog tijela ili diplomatske misije odnosno konzularnog ureda Republike Hrvatske - za povratak u Republiku Hrvatsku.

Putni list za stranca može se izdati i drugom strancu ako za to postoje opravdani razlozi.

Članak 13.

Putni list za stranca izdaje:

1. u slučajevima iz članka 12. stavka 1. točke 1. i 2. ovog Zakona - nadležno tijelo;
2. u slučajevima iz članka 12. stavka 1. točke 3. ovog Zakona – diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske uz suglasnost Ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Ministarstvo)
3. u slučajevima iz članka 12. stavka 2. ovog Zakona - nadležno tijelo ili diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske, uz suglasnost Ministarstva.

Članak 14.

Putna isprava za stranca neće se izdati:

1. strancu protiv kojeg se vodi kazneni odnosno prekršajni postupak bez suglasnosti državnog tijela koje vodi postupak;
2. strancu koji je osuđen na kaznu zatvora ili novčanu kaznu, dok kaznu ne izdrži odnosno dok ne plati novčanu kaznu ;
3. na zahtjev nadležnog suda, strancu koji nije regulirao svoju dospjelu imovinsko-pravnu obvezu za koju postoji izvršni naslov;
4. ako to zahtijevaju razlozi zaštite javne politike, nacionalne sigurnosti te javnog zdravlja.

Žalba na rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje putne isprave za stranca ne zadržava izvršenje rješenja.

Kada nadležno tijelo utvrdi postojanje nekih od razloga navedenih u stavku 1. ovog članka, oduzet će uz potvrdu putnu ispravu za stranca, na vrijeme dok postoje razlozi.

III. VIZE

Članak 15.

Viza je odobrenje za ulazak, boravak ili tranzit preko područja Republike Hrvatske. Stranac je dužan pribaviti vizu prije dolaska u Republiku Hrvatsku.

Na temelju vize stranac ne može raditi na području Republike Hrvatske.

Članak 16.

Viza se izdaje strancu koji ima važeću putnu ispravu.

Rok važenja putne isprave mora biti duži od roka važenja vize.

Članak 17.

Vrste viza su:

- putna,
- tranzitna,
- zrakoplovna tranzitna,
- grupna,
- diplomatska viza,
- službena viza.

Članak 18.

Putna viza izdaje se za jedan ili više ulazaka na područje Republike Hrvatske.

Putna viza izdaje se s rokom važenja do jedne godine.

Neprekidni boravak, odnosno ukupno trajanje uzastopnih boravaka stranca s putnom vizom u Republici Hrvatskoj ne smije biti duže od 90 dana u vremenskom razdoblju od šest mjeseci, računajući od dana prvog ulaska.

Putna viza izdaje se za turističke, poslovne, osobne ili druge vrste posjeta.

Putnu vizu izdaje diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.

Putna viza s rokom važenja dužim od jedne godine može se, uz uvjet reciprociteta, izdati osoblju diplomatskog ili konzularnog predstavništva strane države u Republici Hrvatskoj.

Iznimno, ako to zahtijevaju humanitarni, ozbiljni profesionalni ili osobni razlozi, putnu vizu za jedan ulazak i boravak do 15 dana može izdati nadležno tijelo za kontrolu prelaska državne granice, ukoliko stranac ima osiguran odlazak u zemlju porijekla ili tranzit u treću zemlju.

Članak 19.

Tranzitna viza izdaje se strancu za jedno, dva ili iznimno više putovanja preko područja Republike Hrvatske.

Tranzitna viza izdaje se s rokom važenja do 6 mjeseci.

Prilikom svakog putovanja na temelju tranzitne vize stranac može boraviti u Republici Hrvatskoj najduže 5 dana.

Tranzitna viza može se izdati strancu koji dokaže da ima osiguran ulazak u državu u koju putuje.

Tranzitnu vizu izdaje diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.

Tranzitnu vizu za jedan tranzit može, iznimno, izdati i tijelo nadležno za kontrolu prelaska državne granice ako to zahtijevaju humanitarni, ozbiljni profesionalni ili osobni razlozi.

Članak 20.

Stranci koji za vrijeme međupristajanja u zrakoplovnoj luci u Republici Hrvatskoj ne napuštaju zrakoplovno tranzitni prostor ili zrakoplov ne trebaju vizu.

Iznimno, Vlada Republike Hrvatske može odrediti da radi interesa države, radi suzbijanja organiziranog kriminala ili radi odnosa s drugim državama, državljani određenih država ili putnici na određenim putnim smjerovima trebaju zrakoplovnu tranzitnu vizu.

Strancu se može izdati zrakoplovna tranzitna viza za jedan ili više prolazaka kroz međunarodni tranzitni prostor zrakoplovne luke, na temelju koje stranac može ostatu u Republici Hrvatskoj najviše 24 sata.

Zrakoplovnu tranzitnu vizu izdaje diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske.

Članak 21.

Grupna se viza izdaje skupini od 5 do 50 osoba za jedan ulazak ili tranzit preko područja Republike Hrvatske.

Iznimno od stavka 1. ovog članka, grupna viza se može izdati i skupini s većim brojem osoba ako se radi o organiziranim turističkim grupama koje u Republiku Hrvatsku dolaze na temelju sklopljenih bilateralnih međunarodnih ugovora.

Na temelju grupne vize za jedan ulazak može se boraviti u Republici Hrvatskoj najduže 30 dana.

Grupnu vizu izdaje diplomatska misija odnosno konzularni ured Republike Hrvatske uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.

Iznimno od stavka 4. grupnu vizu može izdati tijelo nadležno za kontrolu prelaska državne granice, ako je to u interesu Republike Hrvatske.

Članak 22.

Postupak i način izdavanja diplomatske i službene vize uredit će se podzakonskim propisom.

Članak 23.

Viza se ne može produžiti.

Iznimno, putna viza može se produžiti zbog više sile, humanitarnih, posebnih osobnih ili ozbiljnih profesionalnih razloga unutar roka iz članka 18. stavak 3. ovoga Zakona.

Zahtjev za produženje putne vize podnosi se nadležnom tijelu, a o zahtjevu odlučuje Ministarstvo.

Članak 24.

Viza se neće izdati:

1. ako postoje razlozi iz članka 29. ovog Zakona,
2. ako se stranac osobno ne odazove na poziv diplomatske misije odnosno konzularnog ureda,

Iznimno od stavka 1. ovog članka, viza se može izdati iz humanitarnih razloga, ako je to u interesu Republike Hrvatske ili u skladu s prihvaćenim međunarodnim obvezama.

U slučaju iz stavka 2. ovog članka nadležno tijelo za kontrolu prelaska državne granice može odrediti da se strancu dozvoli ulazak samo na određenom graničnom prijelazu.

Nadležno tijelo za kontrolu prelaska državne granice može skratiti rok važenja izdane vize, ako utvrdi da stranac nema dovoljno sredstava za uzdržavanje.

Nadležno tijelo za kontrolu prelaska državne granice poništiti će vizu ako utvrdi postojanje razloga iz članka 29. ovog Zakona.

Članak 25.

Prijevoznik može dovoziti strance na granični prijelaz ako ispunjavaju uvjete iz članka 3. ovoga Zakona.

Stranca kojemu je zabranjen ulazak u Republiku Hrvatsku, prijevoznik je dužan bez odlaganja prihvatiti natrag i na svoj trošak odvesti iz države.

IV. ULAZAK STRANACA U DRŽAVU I IZLAZAK IZ DRŽAVE

Članak 26.

Strancima je ulazak u državu i izlazak iz države dozvoljen samo na za to određenim graničnim prijelazima i u vrijeme koje je za to određeno.

Smatra se da je stranac ušao u državu kada je prešao državnu granicu, odnosno kada je prošao mjesto obavljanja granične kontrole.

Zadržavanje stranca u tranzitnom prostoru u zračnoj luci i zadržavanje stranca u sidrištu luke ili pristaništa, ne smatra se ulaskom u državu.

Članak 27.

Stranci su dužni prilikom ulaska u državu i izlaska iz države podvrgnuti se graničnoj kontroli.

Granična kontrola stranaca obavlja se sukladno propisima kojima se uređuje nadzor državne granice.

Granična kontrola stranaca koji ulaze u državu obuhvaća i utvrđivanje postojanja okolnosti iz članka 29. ovoga Zakona.

Granična kontrola stranaca koji izlaze iz države obuhvaća kontrolu koja je nužna za zaštitu javnog reda i mira te drugih unutarnjih i međunarodnih interesa Republike Hrvatske.

Članak 28.

Iznimno od članka 3. ovog Zakona, strancu koji nema važeću putnu ispravu, a dolazi radi turističkog ili poslovnog posjeta, tijelo nadležno za kontrolu prelaska državne granice može izdati graničnu propusnicu na temelju isprave o identitetu koju je strancu izdala država čiji je državljanin.

Strancu na kružnom putovanju u međunarodnom pomorskom, riječnom ili zračnom prometu granična propusnica može se izdati i na temelju popisa putnika ovjerenog od zapovjednika plovila odnosno zapovjednika zrakoplova.

Popis putnika iz stavka 2. ovog članka sadrži ime i prezime, godinu rođenja, državljanstvo i broj putne isprave putnika odnosno broj druge isprave kojom se dokazuje identitet.

Granična propusnica izdaje se s rokom važenja do 3 mjeseca.

Granična propusnica neće se izdati strancu iz razloga navedenih u čl. 24. ovoga Zakona.

Članak 29.

Ulazak u Republiku Hrvatsku neće se dozvoliti strancu:

1. ako ne ispunjava uvjete iz članka 3. ovog Zakona,
2. ako nema dovoljno sredstava za uzdržavanje za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj i za povratak u državu iz koje je došao ili za putovanje u treću državu,

3. ako je u tranzitu, a ne ispunjava uvjete za ulazak u treću državu,
4. za vrijeme trajanja mjere sigurnosti protjerivanja ili zaštitne mjera udaljenja,
5. koji nema potvrde o cijepljenju, a dolazi s teritorija na kojem vlada epidemija zaraznih bolesti,
6. ako to zahtijevaju razlozi zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti, javnog zdravlja te razlozi koji proistječu iz međunarodnih obveza,
7. ako postoji opravdana sumnja da će njegov boravak biti povezan s činjenjem kaznenih djela koja se progone po službenoj dužnosti,
8. ako se vodi u evidenciji nadležnog tijela kao međunarodni prijestupnik,
9. ako postoji opravdana sumnja da njegov boravak neće biti korišten u namjeravanu svrhu.

Zabrana ulaska upisuje se u putnu ispravu stranca.

Vlada Republike Hrvatske utvrđuje visinu sredstava za uzdržavanje iz st.1. podstavka 2. ovog članka.

Članak 30.

Nezakonitim ulaskom u državu smatra se ako stranac:

1. uđe u državu izvan mjesta i vremena određenog za prelazak državne granice,
2. izbjegne graničnu kontrolu,
3. pri ulasku upotrijebi tuđu, nevažeću, nevaljanu putnu ili drugu ispravu,
4. tijelima granične kontrole navede neistinite podatke,
5. uđe u državu za vrijeme trajanja sigurnosne mjere protjerivanja ili zaštitne mjere udaljenja.

Članak 31.

Stranac kojemu za ulazak ne treba viza, može u Republici Hrvatskoj boraviti najviše 90 dana u roku od 6 mjeseci, računajući od dana prvog ulaska, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Članak 32.

Stranci mogu slobodno izlaziti iz Republike Hrvatske.

Izlazak iz zemlje neće se dozvoliti strancu:

- ako posjeduje tuđu, nevaljanu, nevažeću putnu ili drugu ispravu,
- ako ne ispunjava uvjete za ulazak u drugu državu,
- ako postoji opravdana sumnja da namjerava izbjeći kazneno odnosno prekršajno gonjenje, izvršenje kazne, sudskog naloga, uhićenja ili izvršenje dospjele imovinsko-pravne obveze.
- ako to zahtijevaju razlozi zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti te javnog zdravlja.

Strancu će se dozvoliti izlazak iz zemlje čim prestanu postojati razlozi iz stavka 2. ovog članka.

V. BORAVAK STRANACA

Članak 33.

Boravak stranca u smislu ovog Zakona je:

1. boravak do 90 dana
2. privremeni boravak,
3. stalni boravak.

Strancu koji boravi bez vize, s vizom ili s graničnom propusnicom do 90 dana u Republici Hrvatskoj ne treba odobrenje nadležnog tijela, ukoliko ovim Zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

1. Privremeni boravak

Članak 34.

Odobrenje za privremeni boravak mora imati stranac koji:

1. želi boraviti u Republici Hrvatskoj duže ili iz drugih razloga nego što je to moguće na temelju vize;
2. za ulazak ne treba vizu, a želi boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 90 dana ili iz razloga navedenih u članku 37. ovog Zakona;
3. obavlja poslove iz članka 95. ovog Zakona, a želi boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 30 dana.

Članak 35.

Odobrenje za prvi privremeni boravak izdaje se s rokom važenja do jedne godine, ako ovim Zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Odobrenje za privremeni boravak može se produžiti najduže do dvije godine, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Odobrenje za privremeni boravak unosi se u putnu ispravu stranca na vidljiv način, a čiji rok važenja mora biti najmanje tri mjeseca duži od vremena na koje se izdaje odobrenje.

Iznimno, strancu koji nema važeću putnu ispravu, odobrenje za privremeni boravak može se produžiti rješenjem.

Poslovna dozvola iz članka 97. ovog Zakona smatra se odobrenjem za privremeni boravak i rad na području Republike Hrvatske.

Članak 36.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak stranac podnosi diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Stranac kojemu za ulazak u Republiku Hrvatsku nije potrebna viza zahtjev za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak može podnijeti i nadležnom tijelu.

Zahtjev za produženje privremenog boravka stranac podnosi nadležnom tijelu, najmanje 30 dana prije isteka roka važećeg privremenog boravka.

O zahtjevu iz stavka 1. ,2. i 3.ovog članka odlučuje nadležno tijelo.

U zahtjevu iz stavka 1.,2. i 3. ovog članka mora biti navedena namjena u koju se odobrenje traži. Podnositelj zahtjeva iz stavka 1. i 2. ovog članka ne može mijenjati namjenu za vrijeme postupka.

O zahtjevu iz stavka 1. i 2. ovog članka odlučuje nadležno tijelo uz pribavljeno mišljenje ministarstva u čiji djelokrug rada spada namjena zbog koje stranac traži boravak.

Ukoliko ministarstva iz st.6. ovog članka ne daju mišljenje u roku od 10 dana smatra se da je mišljenje pozitivno.

Za privremeni boravak u svrhu rada nije potrebno mišljenje nadležnog ministarstva za rad.

Članak 37.

Privremeni boravak u smislu ovog Zakona je boravak u svrhu:

1. rada,
2. studiranja i školovanja,
3. spajanja obitelji,
4. drugih opravdanih razloga određenih zakonom ili međunarodnim sporazumom.

Članak 38.

Strancu se može odobriti privremeni boravak ako:

1. ima sredstava za uzdržavanje,
2. ima osigurano stanovanje,
3. ima zdravstveno osiguranje,
4. ne postoje razlozi iz članka 45. ovog Zakona,
5. je priložio dokaze o opravdanosti privremenog boravka.

Uz zahtjev za prvi privremeni boravak stranac je dužan priložiti i uvjerenje o nekažnjavanju države čiji je državljanin ili u kojoj ima stalni boravak.

Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za odobrenje privremenog boravka može se izjaviti žalba u roku od tri dana od dana uručenja rješenja.

Članak 39.

Stranac kojemu je odobren privremeni boravak za određenu namjenu može boraviti u Republici Hrvatskoj samo u skladu s namjenom radi koje mu je odobren privremeni boravak.

Stranac kojemu je odobren privremeni boravak u određenu namjenu, izuzev stranca koji boravi u svrhu sezonskog rada i stranca koji obavlja poslove iz članka 95. ovog Zakona, a želi boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 30 dana, može podnijeti zahtjev za odobrenje boravka s druge osnove.

Članak 40.

Privremeni boravak u svrhu rada odobrit će se strancu:

1. za kojeg je izdana radna dozvola,
2. kojemu ne treba radna dozvola, a želi boraviti u Republici Hrvatskoj duže od 30 dana, ako ispunjava druge uvjete propisane ovim Zakonom.

Odobrenje za privremeni boravak u svrhu rada izdaje se na rok na koji mu je izdana radna dozvola odnosno na rok iz članka 35. stavka 2. ovog Zakona.

O zahtjevu za odobrenje privremenog boravka u svrhu rada, odlučuje nadležno tijelo prema boravištu stranca.

Članak 41.

Uz zahtjev za izdavanje odobrenja za privremeni boravak u svrhu školovanja ili studiranja stranac je dužan priložiti potvrdu o školovanju ili studiranju.

Odobrenje za privremeni boravak u svrhu školovanja i studiranja može se produžiti najduže do dvije godine po isteku roka propisanog za trajanje školovanja odnosno studiranja.

Članak 42.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji podnosi stranac - član uže obitelji: hrvatskog državljanina, stranca kojemu je odobren stalni ili privremeni boravak ili koji ima status azilanta.

Članovima uže obitelji u smislu ovog Zakona smatraju se supružnici, maloljetna djeca koja nisu zasnovala vlastitu obitelj i roditelji maloljetne djece.

Iznimno, članom uže obitelji može se smatrati i drugi srodnik, usvojenik ili usvojitelj, ako postoje posebni osobni ili humanitarni razlozi za spajanje obitelji u Republici Hrvatskoj.

Članu uže obitelji odobrenje za privremeni boravak može se produžiti i u slučaju ako je hrvatski državljanin ili stranac iz stavka 1. umro te u slučaju prestanka bračne zajednice koja je u Republici Hrvatskoj trajala najmanje tri godine.

Na temelju odobrenog privremenog boravka u svrhu spajanja obitelji stranac ne može raditi na području Republike Hrvatske.

Članak 43.

Strancu, članu uže obitelji hrvatskog državljanina, može se produžiti privremeni boravak na vrijeme do tri godine odnosno do ispunjenja uvjeta za izdavanje odobrenja za stalni boravak.

Članak 44.

Dijete rođeno na području Republike Hrvatske, koje ne stekne hrvatsko državljanstvo, od dana rođenja do navršenih mjesec dana života ne treba odobrenje za boravak.

Nakon proteka roka iz stavka 1. ovog članka odobrenje za privremeni boravak izdat će se po službenoj dužnosti, a produžuje se na vrijeme na koji je odobren privremeni boravak jednom roditelju ili skrbniku djeteta.

Članak 45.

Strancu koji boravi na temelju vize, granične propusnice, strancu koji za ulazak i boravak ne treba vizu i strancu kojem je odobren privremeni boravak, nadležno tijelo može otkazati boravak ako:

1. se utvrdi postojanje razloga iz članka 29. ovoga Zakona,
2. ostane bez sredstava za uzdržavanje,
3. radi bez radne dozvole ili poslovne dozvole,
4. mu je radna ili poslovna dozvola poništena,
5. boravi u Republici Hrvatskoj suprotno namjeni radi koje mu je izdano odobrenje,
6. ugrožava javni red i mir,
7. ne izvršava odluke državnih tijela.

Prilikom određivanja roka strancu za izlazak iz države mora se uzeti u obzir vrijeme u kojem stranac to može učiniti, ali rok ne smije biti duži od 30 dana.

Prilikom odlučivanja o otkazu boravka strancu mora se uzeti u obzir trajanje boravka i osobne, obiteljske, gospodarske i ostale okolnosti.

Otkaz boravka upisuje se u putnu ispravu.

Članak 46.

Strancu iz članka 45. stavak 1. ovoga Zakona prestaje boravak:

- ako mu je izrečena zaštitna mjera udaljenja ili sigurnosna mjera protjerivanja,
- ako mu je otkazan boravak,
- istekom roka na koji je odobren.

2. Stalni boravak

Članak 47.

Stalni boravak odobrit će se strancu koji:

1. do dana podnošenja zahtjeva ima neprekidno pet godina odobren privremeni boravak ili
2. je dvije godine u braku s hrvatskim državljaninom ili strancem na odobrenom stalnom boravku, a u Republici Hrvatskoj ima odobren privremeni boravak.

Maloljetnoj osobi na privremenom boravku u Republici Hrvatskoj odobrit će se stalni boravak ako je jedan od roditelja stranac s odobrenim stalnim boravkom, uz suglasnost drugog roditelja.

Iznimno, stalni boravak odobrit će se i drugim strancima na privremenom boravku zbog posebnih osobnih, humanitarnih ili poslovnih razloga ili ako za to postoje drugi važni interesi Republike Hrvatske.

Nadležno ministarstvo daje mišljenje o postojanju posebnih razloga iz stavka 3. ovog članka.

Vrijeme koje je stranac proveo na izdržavanju kazne zatvora ne uračunava se u vrijeme potrebno za odobrenje stalnog boravka.

Članak 48.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za stalni boravak podnosi se nadležnom tijelu, a o zahtjevu odlučuje Ministarstvo.

Protiv rješenja Ministarstva nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Odobrenje za stalni boravak unosi se u putnu ispravu stranca na vidljiv način.

Članak 49.

Stalni boravak neće se odobriti strancu :

1. koji je u protekle tri godine bio pravomoćno osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora čije je ukupno trajanje duže od godinu dana,
2. koji nema sredstava za uzdržavanje,
3. koji nema osigurano stanovanje,
4. koji nema zdravstveno osiguranje i
5. ako to zahtijevaju razlozi zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Članak 50.

Odobrenje za stalni boravak prestaje strancu:

1. ako mu je izrečena mjera sigurnosti protjerivanja ili zaštitna mjera udaljenja,
2. ako nadležno tijelo na temelju operativnog izvješća utvrdi da je stranac iselio ili da neprekidno boravi u inozemstvu duže od godinu dana, a da o tome nije obavijestio nadležno tijelo,
3. ako mu je otkazan stalni boravak.

U slučaju iz st. 1. podstavka 2. ovog članka rješenje o prestanku stalnog boravka donosi Ministarstvo na prijedlog nadležnog tijela.

Rješenje iz stavka 2. ovog članka može se donijeti bez prethodnog saslušanja stranca.

Ako stranac ne obavijesti nadležno tijelo o promjeni adrese ili ga na adresi koju je naznačio nije moguće pronaći ili je očito da na drugi način izbjegava primitak rješenja iz stavka 2., dostava rješenja obaviti će se putem oglasne ploče nadležnog tijela.

Članak 51.

Nadležno tijelo otkazat će stalni boravak strancu ako:

- je zbog kaznenog djela pravomoćno osuđen na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju od tri godine ili duže,
- to zahtijevaju razlozi zaštite pravnog poretka, nacionalne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Prilikom određivanja roka za napuštanje države nadležno tijelo mora uzeti u obzir vrijeme u kojem to stranac može učiniti, ali koje ne može biti dulje od tri mjeseca.

Prilikom odlučivanja o otkazu boravka strancu mora se uzeti u obzir trajanje boravka i osobne, obiteljske, gospodarske i ostale okolnosti.

Otkaz boravka upisuje se u putnu ispravu stranca.

VI. NEZAKONITI BORAVAK

Članak 52.

Stranac nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj ako ne posjeduje vizu ili odobrenje boravka sukladno članku 3. ovoga Zakona.

Stranac koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj mora napustiti državu odmah ili u roku koji mu je određen.

Smatra se da je stranac napustio Republiku Hrvatsku ulaskom u drugu državu u koju mu je odobren ulazak.

Stranac koji je pravovremeno podnio zahtjev za produženje privremenog boravka smije ostati u Republici Hrvatskoj do pravomoćnosti odluke o njegovom zahtjevu.

Članak 53.

Strancu koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj nadležno tijelo odredit će rok u kojem je dužan napustiti državu, a može mu odrediti i mjesto prelaska državne granice i obvezu prijave službenoj osobi tijela nadležnog za kontrolu prelaska državne granice.

Prilikom određivanja roka za napuštanje države nadležno tijelo mora uzeti u obzir vrijeme u kojem to stranac može učiniti, ali rok ne smije biti duži od 30 dana.

Žalba protiv rješenja o određivanju roka za napuštanje države ne odgađa izvršenje rješenja.

Rok za napuštanje države računa se od dana izvršnosti odluke.

Strancu koji iz opravdanih razloga ne napusti državu u roku koji mu je određen, na njegov zahtjev ili po službenoj dužnosti može se odrediti novi rok.

Strancu kojemu je izrečena sigurnosna mjera protjerivanja ili zaštitna mjera udaljenja i strancu kojega treba vratiti temeljem međunarodnog ugovora, odredit će se rok za napuštanje države samo ako postoje opravdani razlozi.

Članak 54.

Prilikom odlučivanja o izricanju sigurnosne mjere protjerivanja i zaštitne mjere udaljenja mora se uzeti u obzir trajanje boravka, osobne, obiteljske, gospodarske i ostale okolnosti.

Sigurnosna mjera protjerivanja i zaštitna mjera udaljenja upisuju se u putnu ispravu stranca.

Protiv rješenja nadležnog suda kojim se odlučuje o prekršaju stranca može se izjaviti žalba u roku od 3 dana.

Ako postoji opasnost da bi stranac mogao osujetiti izvršenje rješenja, žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 55.

Državna tijela, pravne i fizičke osobe dužne su bez odgađanja obavijestiti nadležno tijelo o strancu koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj ili za kojeg postoje razlozi za otkaz boravka.

Tijelo koje je pokrenulo prekršajni postupak ili kazneni postupak za djela koja se progone po službenoj dužnosti dužno je o tome bez odgađanja obavijestiti nadležno tijelo.

VII. PRISILNO UDALJENJE STRANCA

Članak 56.

Nadležno tijelo prisilno će udaljiti stranca koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj i ne napusti Republiku Hrvatsku u skladu s člankom 52. stavak 2. ovog Zakona.

Odmah će se prisilno udaljiti stranca kojemu je izrečena sigurnosna mjera protjerivanja ili zaštitna mjera udaljenja i stranca kojeg treba vratiti temeljem međunarodnog ugovora.

Članak 57.

Nije dopušteno prisilno udaljavanje stranca u državu, gdje su njegov život ili sloboda ugroženi radi njegove rase, vjerske ili nacionalne pripadnosti; zbog pripadnosti posebnoj društvenoj grupi ili zbog političkog mišljenja; u državu u kojoj bi mogao biti podvrgnut mučenju ili neljudskom i ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Zabrana prisilnog udaljenja stranca ne odnosi se na stranca za kojega postoje opravdani razlozi da bi mogao ugroziti sigurnost države ili ako je pravomoćnom presudom osuđen za teško kazneno djelo.

Članak 58.

Radi osiguranja prisilnog udaljenja stranca se može uhititi i zadržati u prostorijama nadležnog tijela najdulje 48 sati.

Strancu kojega nije bilo moguće odmah prisilno udaljiti i strancu kojemu nije utvrđen identitet ograničit će se sloboda kretanja smještajem u prihvatni centar za strance Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Centar).

Stranac kojega radi zdravstvenih ili drugih posebnih potreba ili razloga nije moguće smjestiti u Centar smjestiti će se na drugi odgovarajući način.

Članak 59.

Smještaj u Centru određuje se na vrijeme do prisilnog udaljenja stranca, s time da ukupno vrijeme provedeno u Centru ne može biti duže od 90 dana.

Smještaj u Centru ponovno će se odrediti ako:

1. je u tijeku postupak utvrđivanja identiteta ili prikupljanje isprava;
2. to zahtijevaju sigurnosni razlozi;
3. je tijekom postupka prisilnog udaljenja stranac podnio zahtjev za priznavanjem statusa azilanta.

Stranca se uvijek može otpustiti iz Centra ako se opravdano očekuje da ga neće biti moguće prisilno udaljiti.

Boravak izvan Centra stranca iz stavka 1. i 2. ovog članka ne uračunava se u vrijeme smještaja u Centru.

Članak 60.

Stranac je za vrijeme boravka u Centru dužan pridržavati se pravila boravka u Centru i ne smije ga napustiti bez odobrenja.

Strancu za kojega se opravdano pretpostavlja da će napustiti Centar bez odobrenja ili da se neće pridržavati pravila boravka, odredit će se pojačani nadzor unutar Centra.

Članak 61.

Smještaj u Centar određuje rješenjem nadležna policijska uprava.

Protiv rješenja stranac može u roku od 8 dana uložiti žalbu Ministarstvu, koje o žalbi odlučuje u roku od 8 dana.

Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 62.

Smještaj u Centru prestaje:

- odlaskom stranca iz države,
- protekom vremena iz članka 59. ovog Zakona.

Članak 63.

Privremeni ostanak može se odobriti strancu kojega se ne može prisilno udaljiti:

- ako ima osiguran smještaj i sredstva za uzdržavanje i
- ako je na taj način osigurano izvršenje obveze napuštanja države.

Privremeni ostanak odobrava i produžava nadležno tijelo na zamolbu stranca ili po službenoj dužnosti na vrijeme do 6 mjeseci uz suglasnost Ministarstva.

Članak 64.

Strancu na privremenom ostanku može se ograničiti kretanje samo u mjestu boravka i odrediti obveza redovitog javljanja najbližoj policijskoj postaji. Ograničenje kretanje i obveza redovitog javljanja može trajati najduže 6 mjeseci.

Strancu kojemu je odobren privremeni ostanak nadležno tijelo uz suglasnost Ministarstva određuje boravište na određenoj adresi.

Strancu s odobrenim privremenim ostankom ne prestaje i ne mijenja se obveza napuštanja Republike Hrvatske.

Privremeni ostanak upisuje se u putnu ispravu stranca, a strancu koji ne posjeduje putnu ispravu izdaje se potvrda s fotografijom.

Članak 65.

Privremeni ostanak u Republici Hrvatskoj prestaje:

1. odlaskom stranca iz države,
2. protekom roka važenja privremenog ostanka,
3. opozivom.

Privremeni ostanak može se opozvati kad prestanu postojati razlozi iz članka 63. stavka 1. ovog Zakona, ako se ne pridržava obveza iz članka 64. stavak 1. ovog Zakona ili iz razloga nepridržavanja propisa.

Članak 66.

Maloljetnog stranca smješta se u Centar zajedno s roditeljima odnosno drugim zakonskim zastupnicima, osim ako se procijeni da je za njega povoljniji drugačiji smještaj.

Iznimno, stroži nadzor unutar Centra može se odrediti maloljetnom strancu mlađem od 16 godina samo zajedno s roditeljem ili drugim zakonskim zastupnikom.

Članak 67.

Stranac je dužan snositi troškove svog smještaja u Centru i druge troškove koji nastanu prilikom njegovog prisilnog udaljenja.

Troškove iz st. 1. stranca bez sredstava, dužan je snositi poslodavac koji je stranca zaposlio bez odgovarajućeg odobrenja te osoba koja se obvezala da će snositi troškove stranca za vrijeme njegovog boravka u RH.

Troškove koje nije moguće naplatiti sukladno stavku 1. i 2. ovoga članka, naplaćuju se iz sredstava državnog proračuna.

Članak 68.

Sud će u odluci kojom izriče sigurnosnu mjeru protjerivanja ili zaštitnu mjeru udaljenja, na zahtjev nadležnog tijela, odlučiti i o visini troškova prisilnog udaljenja.

Ako postoji opasnost da bi naplata troškova prisilnog udaljenja mogla biti onemogućena sud može prije donošenja odluke iz stavka 1. ovoga članka narediti privremeno zadržavanje novčanih i drugih sredstava nad kojima je moguće provesti ovrhu od osoba iz članka 67. ovog Zakona.

Radi osiguranja izvršenja prisilnog udaljenja strancu se mogu privremeno zadržati putne i druge isprave te putne karte. O oduzetim ispravama i predmetima izdaje se potvrda.

VIII. ISPRAVE O DOKAZIVANJU IDENTITETA

Članak 69.

Stranac dokazuje svoj identitet putnom ispravom, osobnom iskaznicom za stranca, posebnom osobnom iskaznicom te drugom javnom ispravom koja sadrži fotografiju.

Stranac je dužan nositi i na zahtjev službene osobe Ministarstva pokazati ispravu kojom dokazuje identitet i odobrenje kojim dokazuje zakonitost boravka u Republici Hrvatskoj.

Stranac ne smije svoje isprave dati drugome da se njima posluži, odnosno ne smije se poslužiti nevaljanom ispravom ili tuđom ispravom kao svojom.

Stranac mora za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj upotrebljavati osobno ime koje ima prema propisima svoje države, ako zakonom nije drugačije određeno.

Članak 70.

Osobna iskaznica za stranca izdat će se strancu kojem je odobren stalni boravak, odnosno strancu kojem je odobren privremeni boravak a nema važeću putnu ispravu.

Osobna iskaznica za stranca može se izdati i strancu na odobrenom privremenom boravku koji ima važeću putnu ispravu na njegov zahtjev odnosno zahtjev diplomatske misije odnosno konzularnog ureda države čiji je državljanin.

Strancu koji je član diplomatske misije odnosno konzularnog ureda strane države ili član druge misije koja ima diplomatski status izdaje se posebna osobna iskaznica.

Članak 71.

Osobnu iskaznicu iz članka 70. stavak 1. i 2. izdaje nadležno tijelo.

Posebnu osobnu iskaznicu iz. čl. 70. st. 3. izdaje Ministarstvo vanjskih poslova.

Članak 72.

Osobna iskaznica za stranca kojem je odobren stalni boravak izdaje se s rokom važenja od 5 godina.

Osobna iskaznica za stranca kojem je odobren privremeni boravak izdaje se na rok na koji mu je privremeni boravak odobren.

Članak 73.

Zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za stranca može podnijeti stranac koji je navršio 16 godina života.

Stranac kojem je odobren stalni boravak dužan je u roku od 30 dana od dana dolaska u mjesto boravka podnijeti zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za stranca.

Članak 74.

Osobna iskaznica za stranca mora se zamijeniti:

- u slučaju promjene bilo kojeg podatka na osobnoj iskaznici,
- kada je oštećena ili dotrajala tako da više ne služi svrsi,
- kada fotografija na osobnoj iskaznici više ne odgovara izgledu osobe.

Stranac je dužan u roku osam dana od dana nastupa bilo kojeg razloga iz st. 1. ovog članka podnijeti nadležnom tijelu zahtjev za zamjenu osobne iskaznice za stranca.

Članak 75.

Stranac je dužan osobnu iskaznicu za stranca vratiti nadležnom tijelu kad:

1. se iseljava,
2. mu je prestao boravak sukladno čl. 46. i čl. 50. ovog zakona,
3. stekne hrvatsko državljanstvo.

Članak 76.

Stranac je dužan prijaviti gubitak, nestanak ili krađu isprave iz čl. 69. i granične propusnice najkasnije u roku od 48 sati od saznanja nadležnom tijelu prema mjestu događaja ili saznanja.

Nadležno tijelo dužno je izdati potvrdu o činjenici gubitka, nestanka i krađe isprave iz stavka 1. ovog članka.

Stranac koji u inozemstvu izgubi ili na drugi način ostane bez putne isprave za stranca ili osobne karte za stranca dužan je to prijaviti u roku iz st. 1. ovog članka najbližoj diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Osobna iskaznica za stranca i putna isprava za stranca koja je izgubljena oglasit će se nevažećom u "Narodnim novinama" o trošku stranca.

Članak 77.

Nadležno tijelo privremeno će zadržati ispravu o dokazivanju identiteta strancu:

1. za kojeg postoje osnove sumnje da je počinio kazneno djelo koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršajno djelo;
2. koji nije izvršio svoju dospjelu imovinsko-pravnu obvezu - na zahtjev nadležnog suda;
3. ako to zahtijevaju razlozi zaštite nacionalne sigurnosti ili pravnog poretka.

Isprava iz stavka 1. ovoga članka zadržava se na vrijeme dok postoje razlozi za njeno zadržavanje.

O privremenom zadržavanju isprave iz stavka 1. ovog članka izdaje se potvrda.

IX. BORAVIŠTE I PREBIVALIŠTE STRANCA

Članak 78.

Boravište je mjesto u kojem stranac privremeno boravi.

Prebivalište je mjesto u kojem se stranac s odobrenim stalnim boravkom nastanio s namjerom da u njemu živi.

Članak 79.

Stranac je dužan prijaviti boravište nadležnom tijelu u roku od tri dana od dana promjene adrese stana.

Stranac je dužan prijaviti prebivalište nadležnom tijelu u roku od osam dana od dana promjene adrese stana.

Stranac je dužan odjaviti prebivalište prije napuštanja mjesta prebivališta.

Članak 80.

Zdravstvene ustanove odnosno zdravstveni radnici privatne prakse koji primaju stranca na liječenje moraju ga prijaviti nadležnom tijelu u roku 24 sata od prijema.

Pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge smještaja strancima, a i osobe kod kojih stranci dolaze u posjet dužni su nadležnom tijelu prijaviti boravak stranca u roku 12 sati od trenutka davanja usluge smještaja, odnosno od trenutka dolaska stranca u posjet.

Stranac koji se ne koristi uslugama smještaja iz stavka 2. ovog članka dužan je nadležnom tijelu prijaviti boravište u roku 24 sata od ulaska u Republiku Hrvatsku odnosno promjenu adrese stana u roku 24 sata od trenutka promjene adrese stana u mjestu boravka.

Prijava iz stavka 2. i 3. ovoga članka može se obaviti putem turističke zajednice općine ili grada na čijem području stranac boravi.

Turistička zajednica iz stavka 4. ovoga članka dužna je sve prijave boravka stranca dostaviti nadležnom tijelu u roku od 12 sati.

Članak 81.

Pravne i fizičke osobe koje pružaju usluge smještaja strancima dužne su uredno voditi evidenciju o strancima kojima pružaju usluge smještaja.

Osobe iz st. 1. ovog članka dužne su čuvati evidenciju o strancima najmanje tri godine od dana njezina zaključenja.

Osobe iz st. 1. ovog članka dužne su službenoj osobi nadležnog tijela dati na uvid podatke iz evidencije o strancima.

X. PRIKUPLJANJE OSOBNIH PODATAKA

Članak 82.

Nadležno tijelo može prikupljati osobne podatke o strancima od državnih tijela, pravnih i fizičkih osoba i samog stranca:

- ako je to interesu stranca i on je za to dao svoju suglasnost ili
- ako je to potrebno radi provjeravanja podataka o strancu.

XI. KRETANJE STRANACA U ODORI

Članak 83.

Za vrijeme boravka stranci se mogu kretati u stranoj vojnoj odori ako:

1. borave kao članovi diplomatske misije odnosno konzularnog ureda strane države ili druge strane misije koja u Republici Hrvatskoj ima diplomatski status u svojstvu vojnih predstavnika dok misija traje,
2. kao članovi stranih vojnih misija ili stranih vojnih izaslanstava borave u službenom posjetu,
3. se nalaze na školovanju u vojnim školama,
4. kao članovi stranih vojnih misija ili stranih vojnih izaslanstava s diplomatskom ili službenom putovnicom prelaze preko područja Republike Hrvatske,
5. su sudionici u vojnim vježbama i obuci.

Ministar obrane uz suglasnost ministra unutarnjih poslova može odobriti nošenje strane vojne odore i drugim strancima za vrijeme njihovog boravka u Republici Hrvatskoj.

Članak 84.

Stranci mogu nositi stranu policijsku ili stranu carinsku odoru:

1. ako kao članovi izaslanstava stranih policijskih ili carinskih tijela borave u službenom posjetu,
2. dok obavljaju službu na zajedničkoj kontroli prelaska državne granice na dijelu graničnog prijelaza koji pripada RH,
3. ako se nalaze na školovanju u policijskim školama,
4. ako kao članovi stranih policijskih ili stranih carinskih izaslanstava s diplomatskom ili službenom putovnicom prelaze preko područja Republike Hrvatske.

XII. RAD STRANACA

Članak 85.

Stranac može raditi u Republici Hrvatskoj na temelju radne dozvole ili na temelju poslovne dozvole ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

Na temelju radne dozvole stranac može zasnovati radni odnos u Republici Hrvatskoj.

Na temelju poslovne dozvole stranac može obavljati obrt ili s obrtom izjednačenu djelatnost ili slobodno zanimanje, voditi poslove u registriranom vlastitom trgovačkom društvu ili pravnoj osobi u kojoj ima većinski udio ili pružati usluge u ime tvrtke koja se nalazi izvan Republike Hrvatske.

Usluge iz stavka 3. ovog članka može pružati samo stranac zaposlen u stranoj tvrtki koja ima sklopljen ugovor o pružanju usluga s trgovačkim društvom koje obavlja poslovnu djelatnost u Republici Hrvatskoj.

Obavljanje prethodnih radnji za osnivanje i registraciju poduzeća, registraciju obrta ili s obrtom izjednačene djelatnosti ili slobodnog zanimanja ne smatra se radom u smislu stavka 1. ovoga članka.

Članak 86.

Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministarstva nadležnog za rad u skladu s migracijskom politikom i uz uvažavanje stanja na tržištu rada utvrđuje godišnju kvotu radnih dozvola.

Ministarstvo iz stavka 1. ovoga članka izradit će prijedlog godišnje kvote radnih dozvola na temelju mišljenja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o potrebi zapošljavanja stranaca.

U okviru kvote iz stavka 1. ovoga članka Vlada utvrđuje djelatnosti i zanimanja u kojima se dozvoljava zapošljavanje, broj radnih dozvola za svaku od djelatnosti, kao i teritorijalnu raspodjelu radnih dozvola.

Kvotu iz stavka 1. ovog članka Vlada utvrđuje uz prethodno pribavljena mišljenja ministarstava nadležnih za pojedine djelatnosti za koje se utvrđuju kvote.

Godišnjom kvotom radnih dozvola utvrđuje se i kvota radnih dozvola za sezonsko zapošljavanje.

Kvotu iz stavka 1. ovog članka Vlada utvrđuje najkasnije do 31. listopada tekuće godine za slijedeću godinu.

Članak 87.

Godišnje utvrđena kvota radnih dozvola dijeli se slijedećim redom:

1. za produženje već izdanih radnih dozvola;
2. za novo zapošljavanje.

U kvotu se ne uračunavaju radne dozvole:

1. koje se izdaju za radnike-strance dnevne migrante koji su u Republici Hrvatskoj zasnovali radni odnos na neodređeno vrijeme;
2. koje se izdaju za radnike-strance i članove njihovih obitelji, čiji je status reguliran Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju;
3. koje se izdaju za strance koji obavljaju ključne poslove u trgovačkim društvima i predstavništvima stranih trgovačkih društava, a nisu stranci iz članka 95. stavka 1. točke 1. ovog Zakona ;
4. koje se izdaju za strance koji su premješteni u okviru internog transfera osoblja unutar trgovačkih društava kako je definirano Zakonom o potvrđivanju protokola o pristupanju Republike Hrvatske Marakeškom ugovoru o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije;
5. koje se izdaju za učitelje i nastavnike koje izvode nastavu u školskim ustanovama na jeziku i pismu nacionalnih manjina;
6. koje se izdaju na temelju međunarodnog ugovora;
7. koje se izdaju za strance supružnike i djecu stranaca kojima je odobren stalni boravak;
8. koje se izdaju profesionalnim sportašima ili sportskim djelatnicima koji temeljem valjano zaključenog ugovora rade u Republici Hrvatskoj.

1. Radna dozvola

Članak 88.

Zahtjev za izdavanje radne dozvole za stranca podnosi poslodavac.

Radnu dozvolu za stranca izdaje nadležna policijska uprava odnosno policijska postaja prema sjedištu poslodavca u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Članak 89.

Radna dozvola za stranca izdat će se poslodavcu ako je priložio:

1. podatke o strancu s kojim namjerava sklopiti ugovor o radu
2. podatke o radnom mjestu i uvjetima rada
3. izvadak iz registra trgovačkog suda odnosno obrtnicu
4. dokaz o podmirenim poreznim obvezama i doprinosima
5. obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranaca.

Članak 90.

Protiv rješenja iz članka 88. stavka 1. ovoga Zakona može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana.

Protiv rješenja o odbijanju zahtjeva za izdavanje radne dozvole iz razloga potpunosti kvote nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 91.

Ugovor o radu sa strancem poslodavac je dužan sklopiti u pisanom obliku prije početka rada, a najkasnije u roku od 30 dana od dana izdavanja radne dozvole ili ako isti nije sklopljen u pisanom obliku, dužan je strancu prije početka rada, a najkasnije u roku od 30 dana od dana izdavanja radne dozvole uručiti pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru.

Poslodavac ne može sa strancem sklopiti ugovor o radu na određeno vrijeme za stalne sezonske poslove.

Ugovor iz stavka 1. ovog članka poslodavac je dužan dostaviti nadležnom tijelu u roku od 8 dana od sklapanja ugovora.

Članak 92.

Radna dozvola izdaje se na određeno vrijeme s rokom važenja koji je jednak vremenu za koje se sklapa ugovor o radu, ali najduže na dvije godine.

Članak 93.

Zahtjev za produženje radne dozvole poslodavac mora podnijeti najmanje 30 dana prije isteka roka važenja postojeće radne dozvole.

O zahtjevu za produženje radne dozvole i produženje privremenog boravka odlučuje se istovremeno.

Članak 94.

Stranac za kojega je izdana radna dozvola smije raditi u Republici Hrvatskoj samo na onim poslovima za obavljanje kojih je sklopio ugovor o radu i samo kod onog poslodavca s kojim je na temelju radne dozvole mogao sklopiti ugovor o radu.

Članak 95.

Uz primjenu svih odredaba ovoga Zakona koje se odnose na privremeni boravak, radnu dozvolu ne moraju imati slijedeće kategorije stranaca:

1. ključno osoblje trgovačkih društava koje je definirano Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju
2. sveučilišni profesori koje hrvatska sveučilišta pozovu za predavače, znanstvenici na znanstvenom i stručnom usavršavanju, znanstvenici predstavnici međunarodnih organizacija te znanstvenici koji će sudjelovati u provedbi znanstveno istraživačkih projekata od interesa za Republiku Hrvatsku;
3. upravno osoblje, stručnjaci, nastavnici i predavači stranih kulturnih i obrazovnih institucija, koji u Republici Hrvatskoj obavljaju posao u okviru programa kulturne i obrazovne suradnje;
4. civilni i vojni dužnosnici vlada drugih država koji u Republiku Hrvatsku dolaze raditi na temelju ugovora o suradnji s Vladom Republike Hrvatske
5. članovi znanstvenih međunarodnih misija koji obavljaju posao istraživanja u Republici Hrvatskoj koji je odobrila Vlada Republike Hrvatske
6. strani dopisnici akreditirani u Republici Hrvatskoj ili izvjestitelji stranih medija
7. predstavnici vjerskih zajednica, dok obavljaju posao isključivo vezan za vjersku službu;
8. umjetnici i tehničko osoblje za operne, baletne, kazališne, koncertne, likovne i druge kulturne priredbe, ako u tu svrhu u Republici Hrvatskoj ne borave duže od 30 dana odnosno tri mjeseca godišnje s prekidima i ako imaju zaključen valjani ugovor s fizičkom ili pravnom osobom koja je u Republici Hrvatskoj registrirana za obavljanje navedenih djelatnosti;
9. autori i izvođači na području glazbene, glazbeno-scenske, plesne i baletne umjetnosti, kao i prateće izvjestiteljsko, organizacijsko i tehničko osoblje koje sudjeluje u kulturnim radionicama, susretima i kolonijama;
10. osobe koje na temelju ugovora s Vladom Republike Hrvatske, ministarstvom nadležnim za obranu ili ministarstvom nadležni za unutarnje poslove obavljaju poslove za potrebe obrane i sigurnosti države ili koje se stručno usavršavaju na tim područjima;
11. supružnici i djeca hrvatskih državljana koji imaju boravak u Republici Hrvatskoj;
12. osobe koje u RH dolaze radi sudjelovanja na sportskim i šahovskim priredbama;
13. stručnjaci na području zaštite kulturne baštine, knjižničarstva i arhivistike, ako u tu svrhu u Republici Hrvatskoj ne borave duže od 30 dana i imaju zaključne valjani

- ugovor s fizičkom ili pravnom osobom koja je u Republici Hrvatskoj registrirana za obavljanje navedenih djelatnosti;
14. stranci upućeni od inozemnog poslodavca koji pružaju usluge stručnog usavršavanja i obuku osobama zaposlenim u hrvatskim tvrtkama odnosno ustanovama u trajanju do tri mjeseca neprekidno;
 15. osobe kojima je odobren privremeni boravak u svrhu stručnog usavršavanja ili obuke kod hrvatskog poslodavca koji je organizacijski oblik stranog poslodavca koji ih je uputio na usavršavanje ili obuku;
 16. stranci koji obavljaju poslove vezane uz isporuku, montažu ili servis strojeva ili opreme, ako njihov rad ne traje duže od 30 dana neprekidno, odnosno ukupno 3 mjeseca godišnje s prekidima;
 17. stranci koji sudjeluju na sajamskim ili izložbenim priredbama na kojima izlaže njihov poslodavac;
 18. stranci koji sudjeluju na organiziranim stručnim skupovima i seminarima;
 19. stranci zaposleni u cirkusima ili zabavnim parkovima, ako u RH ne borave duže od tri mjeseca neprekidno;
 20. osobe kojima je priznat status azilanta;
 21. stranci s odobrenim stalnim boravkom.

Članak 96.

Radna dozvola za stranca prestaje važiti:

1. istekom roka važenja;
2. prestankom radnog odnosa;
3. poništenjem.

Radnu dozvolu poništava nadležno tijelo:

1. ako je izdana na temelju neistinitih podataka o radniku ili poslodavcu;
2. ako poslodavac ne sklopi ugovor o radu sa strancem u roku iz članka 91. stavka 1. ovog Zakona;
3. ako stranac na temelju radne dozvole obavlja poslove onog radnog mjesta za koje nije mogao sklopiti ugovor o radu;
4. ako radi za poslodavca s kojim na temelju radne dozvole nije mogao sklopiti ugovor o radu.
5. ako strancu nije odobren ili mu je prestao privremeni boravak.

U slučaju prestanka radnog odnosa stranca poslodavac je dužan vratiti radnu dozvolu nadležnom tijelu u roku od osam dana od dana prestanka radnog odnosa.

2. Poslovna dozvola

Članak 97.

Poslovna dozvola izdaje se strancu koji ima registrirani obrt ili s obrtom izjednačenu djelatnost ili slobodno zanimanje, vodi poslove u registriranom vlastitom trgovačkom društvu ili u pravnoj osobi u kojoj ima većinski udio ili strancu koji pruža usluge u ime tvrtke koja se nalazi izvan Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: djelatnost) i ispunjava ostale uvjete za izdavanje odobrenja za privremeni boravak.

Poslovnu dozvolu izdaje nadležno tijelo u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Stranac ne smije početi obavljati djelatnost iz stavka 1. ovoga članka prije nego što mu nadležno tijelo izda poslovnu dozvolu.

Zahtjev za izdavanje poslovne dozvole stranac podnosi nadležnom tijelu u mjestu svojeg boravka.

Iznimno, stranci koji pružaju usluge u ime tvrtke koja se nalazi izvan Republike Hrvatske zahtjev za izdavanje poslovne dozvole mogu podnijeti i u diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

Uz zahtjev za poslovnu dozvolu stranac je dužan priložiti dokaz o registraciji trgovačkog društva, obrta ili s obrtom izjednačene djelatnosti ili slobodnog zanimanja ili ugovor o pružanju usluga iz članka 85. stavka 4. ovog Zakona.

Članak 98.

Poslovna dozvola izdaje se s rokom važenja najduže do dvije godine.

Poslovna dozvola će se produžiti ako u trenutku podnošenja zahtjeva za njeno produženje stranac ispunjava uvjete za izdavanja poslovne dozvole iz članka 97. ovog Zakona.

Zahtjev za produženje poslovne dozvole stranac mora podnijeti najmanje 30 dana prije isteka roka važeće poslovne dozvole.

Protiv rješenja iz članka 97. stavka 2. ovog Zakona može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana.

Članak 99.

Poslovna dozvola prestaje važiti:

1. ako je strancu izrečena zaštitna mjera udaljenja ili sigurnosna mjera protjerivanja
2. istekom roka na koji je izdana, ako nije u roku zatraženo produženje;
3. prestankom postojanja okolnosti na temelju kojih je izdana;
4. poništenjem.

Poslovna dozvola poništiti će se ako:

1. stranac u roku od četiri mjeseca ne započne obavljanje djelatnosti za koju mu je izdana poslovna dozvola,
2. stranac obavlja djelatnost za koju mu nije izdana poslovna dozvola;
3. stranac u obavljanju djelatnosti prekrši propise u skladu s kojima se djelatnost mora obavljati, propise o zapošljavanju, radu i socijalnom osiguranju;
4. je nad trgovačkim društvom otvoren postupak stečaja ili likvidacije, obrt ili s obrtom izjednačena djelatnost prestane djelovati te ako su prestali uvjeti za obavljanje slobodnog zanimanja ili izvršenja ugovora o pružanju usluga iz članka 85. stavka 3. i 4. ovog Zakona

Stranac kojemu je izdana poslovna dozvola dužan je u roku od 8 dana od nastanka okolnosti koje predstavljaju razlog za prestanak poslovne dozvole o tim okolnostima obavijestiti nadležno tijelo.

Članak 100.

Odredbe ovog Zakona koje reguliraju rad stranaca ne primjenjuju se na:

1. stranca koje je član diplomatske misije odnosno konzularnog ureda strane država ili član misije koja ima diplomatski status i kojemu je izdana posebna osobna iskaznica iz članka 70. stavka 3. ovoga Zakona,
2. strance koji na temelju međunarodnog ugovora imaju privilegije i imunitete,
3. strance koji u Republici Hrvatskoj obavljaju poslove na temelju međunarodnih ugovora koje Republika Hrvatska sklopi s drugom državom, međunarodnom organizacijom ili Europskom unijom o stručno-tehničkoj pomoći ili provode projekte u skladu s tim međunarodnim ugovorima;

XIII. NADZOR

Članak 101.

Nadzor nad provedbom ovog zakona provodi Ministarstvo.

Inspekcijski nadzor nad provedbom ovog zakona u dijelu koji se odnosi na rad stranaca u Republici Hrvatskoj provodi Državni inspektorat.

U slučaju da se inspekcijskim nadzorom utvrdi da stranac nema urednu radnu dozvolu za rad u Republici Hrvatskoj, donijet će rješenje o zabrani rada stranca i podnijeti prekršajnu prijavu protiv poslodavca i odgovorne osobe kod poslodavca.

O izdanim rješenjima o zabrani rada strancima Državni inspektorat obavještava nadležno tijelo.

XIV. KAZNE NE ODREDBE

Članak 102.

Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 kn do 8.000,00 kn kaznit će se za prekršaj stranac:

1. ako nezakonito uđe u Republiku Hrvatsku (članak 29.)
2. ako ne napusti Republiku Hrvatsku u roku koji mu je određen (članak 52. stavak 2. i 53. stavak 1.),

3. ako napusti Centar bez odobrenja ili se ne pridržava pravila boravka u Centru (članak 60.),
4. ako napusti mjesto boravka koje mu je odredilo nadležno tijelo ili se redovito ne javlja najbližoj policijskoj postaji (članak 64.).

Strancu se za prekršaje iz stavka 1. ovog članka može izreći zaštitna mjera udaljenja samostalno ili uz novčanu kaznu.

Članak 103.

Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kn do 5.000,00 kn kaznit će se stranac ako:

1. nezakonito boravi u RH (članak 52. stavak 1.)
2. prijeđe državnu granicu izvan mjesta i vremena određenog za prelazak državne granice (članak 26. stavak 1.)
3. izbjegne graničnu kontrolu (članak 27. stavak 1.)
4. se kreće ili boravi na određenom području na kojem je kretanje ili boravak stranaca ograničeno ili zabranjeno (članak 5.)
5. odbije službenoj osobi nadležnog tijela pokazati ispravu kojom dokazuje svoj identitet i dozvolu kojom dokazuje zakonitost boravka u RH (članak 69. stavak 2.),
6. svoju ispravu o identitetu da drugome da se njome posluži, odnosno ako se posluži nevaljanom ispravom ili tuđom ispravom kao svojom (članak 69. stavak 3.),
7. ako se služi osobnim imenom protivno odredbi članka 69. stavak 4. ovog zakona,
8. ako boravi u Republici Hrvatskoj suprotno namjeni za koju mu je izdana viza ili odobren boravak (članak 39. stavak 1.).

Za prekršaje iz st. 1. strancu se može izreći zaštitna mjera udaljenja samostalno ili uz novčanu kaznu.

Članak 104.

Novčanom kaznom u iznosu od 300,00 kn do 2.000,00 kn kaznit će se stranac:

1. ako nema uza se ispravu kojom dokazuje svoj identitet i dozvolu kojom dokazuje zakonitost boravka u Republici Hrvatskoj (članak 69. stavak 2.),
2. ako u propisanom roku ne podnese zahtjev nadležnom tijelu za izdavanje osobne iskaznice za stranca (članak 73. stavak 2.),
3. ako u propisanom roku ne podnese zahtjev nadležnom tijelu za zamjenu osobne iskaznice za stranca (članak 74. stavak 2.),
4. ako ne vrati osobnu iskaznicu nadležnom tijelu u slučajevima iz članka 75. ovog Zakona,
5. ako u propisanom roku ne prijavi nadležnom tijelu gubitak, nestanak ili krađu isprave iz članka 76. ovog Zakona,
6. ako nadležnom tijelu u propisanom roku ne prijavi boravište i promjenu adrese stana u mjestu boravišta, a ne boravi u ugostiteljskom objektu niti u zdravstvenoj ustanovi, odnosno kad ne boravi kod osobe kojoj je došao u posjetu (članak 79. stavak 1. i članak 80. stavak 3.),
7. ako nadležnom tijelu u propisanom roku ne prijavi prebivalište i promjenu adrese stana u mjestu prebivališta (članak 79. stavak 2. i stavak 3.),

8. ako za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj nosi stranu vojnu, policijsku ili carinsku odoru protivno odredbama Zakona (članak 83. i 84.).

Nadležno tijelo može za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka na mjestu događaja naplatiti novčanu kaznu u iznosu od 500,00 kn.

Članak 105.

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kn do 50.000,00 kn kaznit će se pravna ili fizička osoba koja ima registriran obrt ako na područje Republike Hrvatske doveze stranca ili ga odbije odvesti protivno odredbi članka 25. ovoga Zakona.

Članak 106.

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000, 00 kn do 20.000,00 kn kaznit će se pravna ili fizička osoba:

1. ako u propisanom roku ne podnese prijavu o boravku stranca kojem pruža usluge smještaja ili kojeg prima u posjet (članak 80. stavak 2.),
2. ako u propisanom roku ne obavijesti o primitku stranca na liječenje (članak 80. stavak 1.),
3. ako ne vodi ili neuredno vodi evidenciju o strancima kojima pruža usluge smještaja ili ne čuva evidenciju o strancima u roku koji je propisan (članak 81. stavak. 1. i 2.),
4. ako ovlaštenoj osobi nadležnog tijela ne omogući uvid u evidenciju o strancima kojima pruža usluge smještaja (članak 81. stavak 3.).

Za prekršaje iz stavka 1. točke 1.,3. i 4. može se izreći i zaštitna mjera zabrane pružanja usluge smještaja.

Članak 107.

Novčanom kaznom u iznosu od 20.000,00 kn do 50.000,00 kn i kaznom zatvora u trajanju do 60 dana kaznit će se, za svakog stranca, poslodavac fizička osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 kn do 100.000,00 kn poslodavac pravna osoba:

1. koji zapošljava stranca za kojeg nije izdana radna dozvola (članak 85. stavak 2. i članak 88. stavak 1.)
2. kod kojeg je bio zaposlen stranac za kojeg je radna dozvola izdana na temelju neistinih podataka o radniku ili poslodavcu i poništena (članak 96. stavak 2. točka1.)
3. koji zaposli stranca oslobođenog obveze pribavljanja radne dozvole iz članka 95. točke 8. i 13., ako s njim nije zaključio valjani ugovor

Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kn do 30.000,00 kn kaznit će se odgovorna osoba poslodavca pravne osobe iz stavka 1. ovog članka.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 kn do 10.000,00 kn kaznit će se stranac koji radi bez radne dozvole (članak 85 stavak 1.), a može se izreći i zaštitna mjera udaljenja.

Članak 108.

U iznosu od 20.000,00 kn do 50.000,00 kn kaznit će se poslodavac ako u roku od osam dana od dana prestanka radnog odnosa nadležnom tijelu ne vrati radnu dozvolu (članak 96. stavak 3.).

Članak 109.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 kn do 100.000,00 kn kaznit će se stranac:

1. ako obavlja djelatnost bez poslovne dozvole (članak 97.)
2. ako obavlja djelatnost koja nije djelatnost za koju mu je izdana poslovna dozvola (članak 99. stavak 2. točka 2.).

Članak 110.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 kn do 100.00,00 kn kaznit će se stranac koji:

1. u obavljanju djelatnosti prekrši propise u skladu s kojima se djelatnost mora obavljati, propise o zapošljavanju, radu i socijalnom osiguranju (članak 99. stavak 2. točka 3.)
2. nastavi raditi ako mu je poslovna dozvola prestala važiti (članak 99. stavak 1.)
3. u propisanom roku ne obavijesti nadležno tijelo o nastanku okolnosti koje predstavljaju razlog za prestanak poslovne dozvole (članak 99. stavak 3.)

XV. EVIDENCIJE

Članak 111.

O izdanim putnim ispravama i vizama, strancima na privremenom boravku, stalnom boravku, izdanim poslovnim dozvolama, mjerama poduzetima prema strancima, strancima koji su prisilno udaljeni iz Republike Hrvatske, izdanim osobnim iskaznicama za stranca, prijavljenim i nestalim putnim i drugim ispravama, prijavi boravišta, prebivališta odnosno odjavi prebivališta, promjeni adrese stana, privremeno zadržanim stranim putnim ispravama i izdanim radnim dozvolama vodi se evidencija.

Evidenciju iz st. 1. ovog članka u okviru svog djelokruga rada vodi nadležno tijelo odnosno diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske u inozemstvu.

XVI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 112.

Ministar unutarnjih poslova donijet će propise o:

1. načinu izdavanja putnih isprava i viza, načinu odobravanja privremenog i stalnog boravka, prijavi i odjavi prebivališta i prijavi boravišta te načinu vođenja evidencije o strancima,
2. obrascu putnih isprava, granične propusnice, osobne iskaznice za stranca, odobrenja za privremeni i stalni boravak te obrascima zahtjeva za njihovo izdavanje i njihovu cijenu,
3. obrascu za prijavu i odjavu boravišta i prebivališta i obrasce evidencija koje po odredbama ovoga Zakona vode pravne i fizičke osobe koje strancima pružaju usluge smještaja,
4. sadržaju i načinu vođenja evidencija iz članka 111. ovoga Zakona,
5. smještaju u Centru,
6. uvjetima i načinu izdavanja radnih dozvola,
7. obrascu zahtjeva za izdavanje radne dozvole,
8. načinu vođenja evidencija o izdanim radnim dozvolama.

Članak 113.

Ministar vanjskih poslova uz suglasnost ministra unutarnjih poslova propisat će:

1. način izdavanja putnih isprava i viza strancima u diplomatskim misijama odnosno konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu,
2. način vođenja evidencije o izdanim putnim i drugim ispravama i vizama strancima u diplomatskim misijama odnosno konzularnim uredima Republike Hrvatske u inozemstvu,
3. način izdavanja i obrazac posebnih osobnih iskaznica, obrazac zahtjeva za njezino izdavanje te način vođenja evidencije izdanih osobnih iskaznica i njihovu cijenu.

Članak 114.

Postupci započeti prije početka primjene ovog Zakona dovršit će se po odredbama ovog Zakona, osim ako Zakonom o kretanju i boravku stranaca ("Narodne novine" broj 53/91, 22/92, 26/93 i 29/94) ili Zakonom o zapošljavanju stranaca («Narodne novine» 19/92, 33/92, 89/92, 26/93 i 52/94) određeno pravo za stranca nije uređeno na povoljniji način.

Isprave izdane prije početka primjene ovog Zakona važe do isteka roka njihova važenja.

Članak 115.

Osobama iz članka 79. stavka 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca koje nisu regulirale status u Republici Hrvatskoj po odredbama tog Zakona, prestaje status trajno nastanjenog stranca danom početka primjene ovog Zakona.

Iznimno, osobama iz stavka 1. ovog članka priznat će se status stranca na stalnom boravku ako podnesu zahtjev za obnovu postupka, odnosno zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za stranca u roku od 90 dana od dana početka primjene ovog Zakona.

Stranci koji su po odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca stekli status:

1. trajno nastanjenog stranca danom početka primjene ovog Zakona smatraju se strancima na stalnom boravku,
2. stranca na odobrenom produženom boravku, danom početka primjene ovog Zakona smatraju se strancima na privremenom boravku,
3. stranca s izdanom poslovnom vizom, danom početka primjene ovog Zakona smatraju se strancima s izdanom poslovnom dozvolom;
4. izbjeglice, danom početka primjene ovog Zakona smatraju se azilantima.

Stranac, kojemu je na temelju Zakona o kretanju i boravku stranaca i Zakona o zapošljavanju stranaca izdana poslovna viza i osobna radna dozvola, dužan je 30 dana prije isteka roka važenja poslovne vize i osobne radne dozvole podnijeti zahtjev za izdavanje poslovne dozvole odnosno njegov poslodavac zahtjev za izdavanje radne dozvole.

Članak 116.

Danom početka primjene ovog Zakona prestaje važiti Zakon o kretanju i boravku stranaca ("Narodne novine" broj 53/91, 22/92, 26/93 i 29/94), Zakon o zapošljavanju stranaca ("Narodne novine" broj 19/92, 33/92, 89/92, 26/93 i 52/94) i Glava XIX Zakona o izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privredne prijestupe i prekršaje ("Narodne novine" broj 21/74, 39/74, 55/88, 19/90).

Provedbeni propisi donijeti na temelju Zakona o kretanju i boravku stranaca i Zakona o zapošljavanju stranaca ostaju na snazi do stupanja na snagu provedbenih propisa donesenih na temelju ovlasti iz ovog zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s njegovim odredbama.

Provedbene propise na temelju ovlasti iz ovog Zakona, nadležni ministri donijet će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 117.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama", a počinje se primjenjivati od 1. siječnja 2003. godine.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. i 2. utvrđen je sadržaj Zakona te je određeno tko se smatra strancem.

Člankom 3. i 4. propisuju se osnovni uvjeti ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj, a također je određeno da Vlada Republike Hrvatske propisuje vizni sustav.

Člankom 5. propisana je mogućnost ograničenja i zabrane kretanja stranca na određenom području u RH.

Članci 6. i 7. sadrži opće odredbe glede pridržavanja propisa i odluka državnih tijela stranaca koji borave u RH.

Člankom 8. propisana je supsidijarna primjena Zakona o općem upravnom postupku.

Članci 9.-14. sadrže odredbe o putnim ispravama stranca. Putne isprave su strana putna isprava (osobna ili obiteljska putovnica, zajednička putovnica, diplomatska putovnica, službena putovnica, pomorska knjižica, brodarska knjižica i druga putna isprava priznata po međunarodnom ugovoru) i putna isprava za stranca (putna isprava za izbjeglice, putna isprava za osobe bez državljanstva i putni list za stranca).

Članci 15.-24. sadrže odredbe o vizama. Određeno je da je viza odobrenje za ulazak, boravak ili tranzit preko područja Republike Hrvatske, vrste viza (putna, tranzitna, zrakoplovna tranzitna, grupna, diplomatska i službena), rokovi važenja, mogućnost produženja, nadležna tijela za izdavanje vize te razlozi za odbijanje izdavanja vize i poništenje vize.

Članak 25. sadrži odredbe o odgovornosti prijevoznika koji dovozi strance na područje Republike Hrvatske budući je prijevoznik dužan provjeriti da li stranac posjeduje važeću putnu ispravu te vizu ili odobrenje boravka kada je to potrebno.

Članci od 26.-32. uređuju problematiku ulaska i izlaska stranca iz države. Članci sadrže odredbe o obvezi podvrgavanja graničnoj kontroli, izdavanju granične propusnice, razloge za odbijanje ulaska, nezakonitom ulasku te slobodnom izlasku stranca iz Republike Hrvatske, ukoliko su ispunjene određene pretpostavke.

Članak 33. sadrži opće odredbe o boravku stranca te definiciju i vrste boravka (boravak do 90 dana, privremeni i stalni boravak). Boravak do 90 dana je boravak stranca bez vize, s vizom i s graničnom propusnicom, ako Zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno. Dakle, radi se o strancima u prolazu koji dolaze u Republiku Hrvatsku u svrhu turističkog, poslovnog, privatnog ili drugih vrsta posjeta.

Članci 34.-46. detaljno razrađuju odredbe koje se odnose na privremeni boravak stranca. Potrebno je naglasiti da se zahtjev za prvi privremeni boravak podnosi diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske odnosno stranac kojemu za ulazak u Republiku Hrvatsku nije potrebna viza navedeni zahtjev može podnijeti i u policijskoj upravi ili postaji Ministarstva unutarnjih poslova. Zahtjev za produženje svakog daljnjeg privremenog boravka podnosi se nadležnoj policijskoj upravi ili postaji. Navedene su svrhe u koje se može regulirati privremeni boravak (rad, školovanje i studiranje, spajanje obitelji, itd). U pravilu, stranac može mijenjati osnovu s koje traži reguliranje privremenog boravka osim, stranca koji boravi u svrhu sezonskog rada ili obavlja poslove za koje mu prema ovom Zakonu nije potrebna radna dozvola, a čiji boravak je duži od 30 dana. Nadalje, navode se opći uvjeti za izdavanje odobrenja za privremeni boravak, posebno se definira privremeni boravak u svrhu rada (izdaje se strancu za kojeg je izdana radna dozvola, uz ispunjenje ostalih uvjeta određenih ovim Zakonom), pretpostavke za otkaz i prestanak boravka. Između ostalog, propisano je da se poslovna dozvola smatra odobrenjem za privremeni boravak i rad na području Republike Hrvatske.

Članci 47.-51. sadrže odredbe o uvjetima stalnog boravka, nadležna tijela za zaprimanje i rješavanje zahtjeva (policijska uprava ili postaja Ministarstva unutarnjih poslova), razlozi za odbijanje, prestanak i otkaz stalnog boravka. Strancima kojima je odobren stalni boravak za rad nije potrebna radna dozvola, dok se članovima njihovih obitelji izdaje radna dozvola, ali se ne uračunava u kvotu radnih dozvola.

Članci 52.-55. sadrže odredbe o nezakonitom boravku. Strancu koji nezakonito boravi u RH određuje se rok za napuštanje države, postupak žalbe na rješenje o određivanju toga roka, a posebno je naglašeno da se prilikom odlučivanja o izricanju sigurnosne mjere protjerivanja i zaštitne mjere udaljenja mora uzeti u obzir trajanje boravka, osobne, obiteljske, gospodarske i ostale okolnosti.

Članci 56.-68 sadrže odredbe o uvjetima prisilnog udaljenja stranaca, nadležna tijela, a propisana je i mogućnost uhićenja i zadržavanja stranca u prostorijama nadležnog tijela, radi osiguranja prisilnog udaljenja. Isto tako, propisano je ograničenje slobode kretanja smještajem u prihvatni Centar za stranca Ministarstva unutarnjih poslova, ukoliko stranca nije bilo moguće odmah prisilno udaljiti ili ako mu nije utvrđen identitet, a boravak u navedenom Centru vremenski je ograničen (najduže do 90 dana). Uveden je i institut privremenog ostanka koji se može odobriti strancu kojeg se ne može prisilno udaljiti, a stranac ima osiguran smještaj i sredstva za uzdržavanje te ako je na taj način osigurano izvršenje obveze napuštanja zemlje.

Članci 69.-77. navedene su vrste isprava kojima stranac dokazuje svoj identitet te uvjeti za njihovo izdavanje i oduzimanje. To su putna isprava, osobna iskaznica za stranca, posebna osobna iskaznica i druga javna isprava koja sadrži fotografiju.

Članci 78.-81. Određena je definicija boravišta i prebivališta stranca, obveza prijave boravišta i prebivališta, te posebna obveza zdravstvenih ustanova odnosno zdravstvenih radnika privatne prakse te pravnih i fizičkih osoba koje pružaju usluge smještaja o prijavi stranca odnosno vođenju evidencija o istima.

Članak 82. sadrži odredbu o uvjetima pod kojima policijska uprava ili postaja Ministarstva unutarnjih poslova može prikupljati osobne podatke o strancima.

Članci 83. i 84. propisani su uvjeti za kretanje stranca u stranoj vojnoj, policijskoj ili carinskoj odori na području Republike Hrvatske.

Članci 85.-87. sadrže opće odredbe o radu stranaca. Stranac može raditi u Republici Hrvatskoj na temelju radne dozvole i poslovne dozvole. Važno je naglasiti da Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog ministarstva nadležnog za rad u skladu s migracijskom politikom i uz uvažavanje stanja na tržištu rada utvrđuje godišnju kvotu radnih dozvola. U okviru kvote Vlada RH utvrđuje djelatnosti i zanimanja u kojima se dozvoljava zapošljavanje, broj radnih dozvola za svaku od djelatnosti, kao i teritorijalnu raspodjelu radnih dozvola. Zakon predviđa kategorije stranaca kojima je za rad potrebna radna dozvola, ali im se ista izdaje neovisno o utvrđenoj kvoti (npr. članovi obitelji stranca kojem je odobren stalni boravak, strani učitelji i nastavnici koji izvode nastavu u školskim ustanovama na jeziku nacionalnih manjima i sl.).

Članci 88.-96. detaljno razrađuju odredbe glede radnih dozvola, postupak podnošenja zahtjeva, nadležna tijela, rokove izdavanja, a posebno se navode kategorije stranaca kojima za rad u Republici Hrvatskoj nije potrebna radna dozvola, prestanak važenja i poništenje radne dozvole. Radnu dozvolu za stranca izdaje nadležna policijska uprava ili postaja Ministarstva unutarnjih poslova na zahtjev poslodavca. Stranci kojima za rad u Republici Hrvatskoj nije potrebna radna dozvola (npr. ključno osoblje trgovačkih društava koje je definirano Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, strani dopisnici akreditirani u Republici Hrvatskoj ili izvjestitelji stranih medija, osobe kojima je priznat status azilanta i sl.), ipak su dužni regulirati privremeni boravak.

Članci 97.-99. sadrže odredbe o poslovnoj dozvoli (definicija, nadležno tijelo za izdavanje, rok važenja, prestanak i poništenje poslovne dozvole). Poslovna dozvola može se izdati određenoj kategoriji stranaca koji obavljaju određenu djelatnost u Republici Hrvatskoj kao što je obrt ili s obrtom izjednačena djelatnost ili vode poslove u registriranom trgovačkom društvu i sl. O zahtjevu za izdavanje poslovne dozvole odlučuje policijska uprava ili postaja Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 100. utvrđuje posebne kategorije osoba na koje se ne primjenjuju odredbe koje reguliraju rad stranaca kao što su npr. članovi diplomatske misije odnosno konzularnog ureda strane države ili misije koja ima diplomatski status i sl.

Članak 101. sadrži odredbu o inspekcijskom nadzoru nad provedbom ovog Zakona u dijelu koji se odnosi na rad i zakonitost boravka stranaca. Određeno je da inspekcijski nadzor provodi Državni inspektorat i policijska uprava ili postaja Ministarstva unutarnjih poslova.

Članci 102.-110. Utvrđeni su prekršaji i određene kazne za te prekršaje.

Članak 111 propisuje evidencije koje vode policijske uprave ili postaje Ministarstva unutarnjih poslova i diplomatske misije odnosno konzularni uredi Republike Hrvatske.

Članci 112.-113. sadrže odredbe o ovlasti ministra unutarnjih poslova i ministra vanjskih poslova za donošenje propisa na temelju ovog Zakona.

Članak 114. propisuje način ostvarivanja prava u postupcima započetim prije početka primjene ovog Zakona.

Članci 115. – 116. određuju da osobama iz članka 79. stavka 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca koje nisu regulirale svoj status danom početka primjene ovog Zakona prestaje status trajno nastanjenih stranaca ukoliko u roku od 90 dana od dana početka primjene Zakona ne podnesu prijedlog za obnovu postupka odnosno zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za stranca. Također, utvrđuje se prestanak važenja postojećeg Zakona o kretanju i boravku stranaca, Zakona o zapošljavanju stranaca te glave XIX. Zakona o izvršenju sankcija izrečenih za kaznena djela, privredne prijestupe i prekršaje.

Članak 117. utvrđuje vrijeme stupanja na snagu ovog Zakona i početak primjene.